

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 10 ft, fél évre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön kúldetésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., fél évre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautóza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. béléddíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyitlertől cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Bukurest, mart. 29.

— Károly fejedelem egy Berlinből kapott intése nem követeli többé a dictatorságot. A kamara fejedelmi rendellel feloszlattatott, a követek elutaztak a fővárosból. Nagy az izgatottság, bár a csend még nem zavartatott meg; katonaság vonul végig az utcákon. Az erélyes Floresco tábornok vette át a hadügyminisztérium vezetését. A kamara utolsó ülésében a fejedelem ellen gúnybeszédet tartottak, s a feloszlás előtt bizalmatlanságot szavaztak a jelen kormánynak, melyet a fejedelem mégis megmarasztott.

Hogy mily hangulat uralkodik Bukurestben, arról tanúságot tehet a „Romanul”, mely a döntő, mart. 25-diki ülés előtt a következőleg fordul a törvényhozáshoz: „A követek háza holnap fog határozni Románia sorsa fölött, el fogja határozni: hogy az ország kormányának valamely konsultombolása, vagy a nemzet akarata szerint kell-e kinevezetnie, holnap dől el: vajjon a gyűlés meg akar-e hajolni oly hatalom előtt, mely eleget akar tenni Stroussberg csalásainak, melyek által az országot fosztogatja; holnap dől el, hogy a ház fel akarja-e adozni a nemzetiséget némely joggyilkoló követeléseknek, — és szereti-e hazáját, vagy tányérnyalóként meghajlik az ígéretek s fenyegetések előtt?” — A képviselőház bizalmatlanságot szavazott a kormánynak — s erre hazaküldetett.

Márc. 28-án a kamarának feloszlása előtt abban rendkívüli viharos debattok voltak. Jassy város képviselője gúnyosan fogadta a fejedelemnek elutazással való fenyegetőzést. Egy másik képviselő pedig himzés-hámozás nélkül kinyilatkoztatta, hogy a román nemzet a német nép iránt ellenséges érzületet táplál. A nép között rendkívül nagy az izgatottság. Katonai őrzáratok töltött fegyverekkel, feltűzött szuronyokkal járnak-kelnek az utcákon. Valamennyi boltajtó és ház kapuja be van zárva. A helyzet nagyon komoly és fenyegető irányt vett.

A porta kísérleteket tesz, hogy hadaival megszállja a dunai fejedelemségeket. Az izgalom árja növekszik, a bonyodalom vége beláthatatlan.

Az új községi törvényjavaslat egyik nevezetes §-lyéről.

r. Régóta nem irtam a „Kol. Közlöny” számára az „Országházból.” Azonban most a községek rendezéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása levén napirenden, nem tehetem, hogy a virilis szavazatok behozatalát illető 34-ik §. felett folyt vitáról egyet s mászt el ne mondjak, miután ép ezen §. képeze az ellenzék támadásának sarkpontját, ennél kísérlek meg őket a Deákpartot szabadelvűségben felül mulni, a mi azonban nekik sehogys sikerült.

Talán épp e meghiusult kísérlet okán siet az ellenzéki journalisták, némileg post festum népszerűsíteni a 121-ik §-ig már letárgyalvt és csekély módosításokkal elfogadott törvényjavaslatot.

Egyik ellenzéki lap azt fedezi fel a virilis szava-

T Á R C Z A.

„A Hóravilág Erdélyben.”

(Irtta Szilágyi Ferencz, nyugalmazott iskolai tanácsos, s a magyar tudományos akadémia levelező tagja. Pest, az „Athenaeum” tulajdona. 1871. Ára 2 ft. I—VIII és 1—272 l.)

Midőn egy kitűnő szomorujáték művészi előadása után szemeink előtt a függöny legördül, a mintegy önkénytelenül kiömlött könnyet letöröljük szemeinkről, szívünkben élénk benyomások születnek, nemesebb érzelmek mely megilletődésével hagyjuk el a művészet templomát. Midőn egy regényt, költeményt vagy mesét olvasunk el, melyben magasztos eszmék, érzések, nemes és nemtelen szenvedélyek, emberi küzdelmek, a szeretet művei, s a boszu vérontása, öldöklő csatái, avagy az üldözött ártatlanság, az elnyomott jog és igazság diadala hiven festett képeivel találkozunk: meghatottságunk addig fokozódik, hogy önkénytelenül sirunk a sírókkal, nevetünk a nevetőkkel. Emberi tulajdonságaink legnemesebbike ez: a szív s lélek szépre-jóra fogékonyasága. De ha látványosság és költött dolgok, melyekről tudjuk, hogy csak játék, regény, mese és költemény, ily benyomást hagynak szívünkben: mennyivel fennköltebb az öröm, sajnóbb a fájdalom és fokozottabb a megilletődés, ha a történet könyvének dicsőséges vagy gyászos lapjait forgatva, valóság, tények, végrehajtott dolgok tárnak fel előttünk.

Pedig a mi hazai történetünknek sok ilyen lapja van. Ezuttal ép egy közelebből megjelent könyvet ismertetünk, mely hazai történetünk egyik legsiralmasabb tragoediáját, a Hóra-lázadás véres korszakát írja le.

Sokan és sokat irtak már e korszakról, azonban legutóbbiban megvilágított történetét, leghívebb képét

zatokban, hogy ezek által a haldokló s születési aristocratia fogott kezét a pénz-aristocráiával, hogy egymást kisegítsék. Mekkora ignorantia föltételez ez ingatlak okoskodás egy nagy lap olvasóiról! Hisz nincs Magyarországon oly jóra való szűrés földész, ki ne tudná, hogy 1848 óta a törvény nem ismer nálunk születési aristocrátiát oly értelemben, hogy a bársony-paplan több joggal ruházna fel valakit, mint a durva pokrocz. Hogyan egyesülhetne tehát ez a nemlétező kaszt a pénz-aristocráiával? Azután, feledi az ellenzéki, népszerűségre vágyó cikkiró azt, hogy nálunk alig van néhány nagyobb városainkban oly vagyonos osztály, mely a „pénz-aristocratia” fogalma alatt értékét világszerte. Ime kedves honfitársak, mily képzeleti váddal illeteti ellenzékünk a Deákpartot, csak hogy ő látszassék liberalisabbnak: feltámaszt egy, a jogegyenlőség 1848-a által megszünt kasztot, melléje ad egy nem is létező pénz-aristocrátiát, mert hát az új községi törvény ^{99/100}-ad részben oly helyiségekre vonatkozik, hol annak mustármagvát is alig találhatjuk fel.

Hanem még a mázsás bombák közül se rombolhat eleget egy, ezért repül a második, a harmadik — a deákparti törvényjavaslata, azon hitben, hogy így a nép józan értelmén, s magán a parlamenti műven is sikerül rést ütni. Hiu remény.

Azt mondják: a virilis szavazat botrány a szabadelvűség ellen, mert a természet nem a vagyon mértéke szerint osztja adományait; tagadják, hogy a virilis szavazat válhatik a jogrend biztosítékává, s azt állítják, hogy a vagyonos és szegényebb polgárok érintkezése, a közjogi ügyek intézése körül, nem fog arra hatni, miszerint az osztályok összességében simulanak.

Bizony, urak a túlsó oldalon! „a szép elvekben nincsen megvalóítható hatalom”, ha azokat csak magunk kedveltetése szempontjából csillogtatjuk a kevésbé értelmesek előtt; ha a theoriák eszményi szépségét nem egyeztetjük a közkormányzat exigenciáival, a polgárok jól megfontolt érdekeinek biztosításával; ha mindig abban járunk, hogyan beszéljünk minél méltalóbb szájjal ott és akkor, a hol és mikor az értelmet kellene meggyőznünk arról, hogy: summum jus, summa injuria, vagy is, hogy: a „szép elvek” végtelenségig kifejtése halálos ellene minden államintézménynek, sőt az emberi közművelődésnek és a szabadelvű haladásnak is.

Ki tagadhatná azt, hogy ép a községben vannak állandó, elmozdíthatatlan érdekek, szükségek, melyeknek intézésénél, megővésánál, kielégítésénél leginkább válik mellőzhetlenné az érdekelt factorok egyensulya, a jogok és kötelek közti egyensuly. A községi ügyek intézése is, szerintem csak úgy fog helyes kerékvágásban haladni, ha törvény állapítja meg az értelmi és anyagi tényezők közti nélkülözhetlen egyensulyt.

Ily szempontból fogván fel a dolgot, nem tartom a „szabadelvűség” elleni vétségnek az új községi törvényjavaslat azon §-ét, mely szerint a községi képvislet

Szilágyi Ferencz fennemzett monographiájában veszi az olvasó közönség. Egy öreg történész több évi lelkiismeretes kutatásainak s fáradságos munkásságának eredménye az. Fontos jelenség a tudományos irodalomra már belbecsénél fogva; de sokszorosan fontos tárgyának politikai, társadalmi és nemzetiségi jelentősége is. Az alapjául szolgáló adatok, a már kinyomtatott műveken kívül, többnyire hivatalos kútfőkből vannak merítve, melyeknek a megyei, kormányzati s más feltejesztések, politikai, katonai s kamarai levelezések, császári s kormányi intérvények és határozatok. Az események előadása tárgyilagoss, rendszerez. Író a történetírás azon törvényét tartotta szem előtt: „semmit sem mondani, mi nem igaz” és „semmit sem hallgatni el, mi igaz.” Ennek figyelemben tartása mellett vette birálat alá a tényeket, az adatokat, beható kritika után megállapította: mi elfogadható a népmondából és mi elvetendő. Célja volt, minél élethűbb képét rajzolni ama kornak. Csalódnék a ki azt hinné, hogy e könyvben az események csak száraz előadása foglaltatik. Történetírónk főérdeme az események részrehajlás és elfogultság nélkül tárgyalásán kívül főleg a lázadás indokainak nyomozásában, a lefolyt tényezők megállapításában van.

E végre művét három főrészebe osztotta fel, melyek 32 fejezetet foglalnak magukban. Az első rész: „A porzandulás genesis-e előjátéka” (1—47 l.); a második rész: „A véres dráma kezdete és lefolyása” (48—215 l.); a harmadik: „Az utójáték. Vértapad és korona” (216—272 l.).

Rövid ismertetésünknek nem lehetvén czélja a részletekbe bocsátkozni, csak néhány általános vonásban mondjuk el, a mit szükségessének ítélünk.

Azokkal szemben, kik a Hóra-lázadás indokait külső, s jelesen orosz befolyásban keresték, szerző adatokat hoz fel, hogy ily befolyás nem létezett. Szerinte a lázadás távolabbi indokai a jobbágyok urbéri állapo-

tele része a legtöbb adót fizetők sorából fog kitelni, más felét pedig az érdekelt polgárok választják meg.

Nálunk Magyarországon a czélnak megfelelő községi rendszert leginkább a Királyföldön szemlélhetjük az ő hasznos hatásában. Nézzük csak meg az ottani falvakat, városokat, s aztán hasonlítsuk össze más vidékek hasonló nagyságú községeivel; látni fogjuk, mennyire előrehaladottabbak azok emezeknél. Ennek okát nem kell csupán a nép józanságában, rendszeretében keresnünk, hanem abban, hogy itt törvényekkel nélkülül is él és hat ama értelmi és vagyoni tényezőkből alakult rendszer; hogy ennek is vannak hiányai azt tudjuk, de ép azért fektetünk sulyt arra, ha egyik királyföldi népképviselő mondja el az országházában azt, hogy előtte a virilis szavazat látszik „az egyetlen czélszerű választó körletnek”, s hogy tekintetbe véve azt, miszerint az új „községi törvényjavaslatban a községi képviselőtestület, például a községi adó kiszabására nézve, oly messze terjedő hatáskörrel ruházták fel, hogy ezen egyeden jog-sultság már magában véve szükségessé teszi, hogy a legtöbb egyenes adót fizető községi lakosok különös tekintetbe vétessenek.”

Hogy az új törvényjavaslat 34. §-e a szabadelvűség, különben is relatív fogalmát sem tagadja meg, s e mellett főleg az önkormányzat céljának eleget tesz, megfelel az önelhatározási jog szemlémének, kitűnik azon párhuzamból is, melyet a belügyér vont Európa legszabadelvűbb monarchiájának 40 év óta fennálló községi intézményei és azok közt, melyeket ép most készít számunkra a magyar parlament.

Belgium kisebb községeiben kinevezett tagokból áll a képvislet ^{3/4}-de; nálunk kinevezés nélkül, az érdekeltég nagyobb mértéke, — mi szerintem egyenlő a legtöbb egyenes adót fizetéssel, mivel legtöbbnyire, átlag a nagyobb értelmi capitalis is párosul, — viszi be a tagok felét a jövő községi képvisletbe, s másik felét a választó polgárok bizalma illeti székébe.

Belgiumban azok választják a községi képviselőket, kik kisebb községben 15, a nagyobbakban 42 frank 32 centime egyenes államadót fizetnek: nálunk mindazok, kik bármily csekély összeget fizetnek jövedelem avagy vagyon után. Belgiumban a polgármestert a király nevezi ki; nálunk a városokban a képviselőtestület, községek és kis helyiségekben az összes adózók választják minden megszorítás nélkül. Belgiumban a rendőri ügyek felett a kinevezett polgármester és 2 tanácsos örködnek, ezek hajtják végre a rendőri törvényeket: nálunk a törvény végrehajtója a községben az előjáróság és képvislet; stb., stb. Ezeket összevetve méltán kérhetne a miniszter, nem állandó-e a mi új községi törvényünk szabadelvűségben felette annak, melylyel 40 év óta boldogul él, és gyarapszik „Belgium a continens egyik legszabadelvűbb állama.”

Mint látjuk a szabadelvűségnek nincs oka ez új törvényjavaslaton megbotránkozni.

De Belgium példája azt is bizonyítja, hogy az általunk fennjelzett, nélkülözhetlen egyensuly egyszersmind

tában, szolgásra kárhoztatott helyzetében; legközelebbi közvetlen forrása pedig a zalathnai kincstári uradalom jobbágynak sokszoros sérelmeiben keresendő. Ezek előbb a Mária Therezia urbéri rendeletei, később II. József ilyenmí utjái törvényei által mintegy felbátorítva, helyzetük javításáért, sérelmeik orvoslásáért többször folyamodtak a kormányzékhez, de soha czélt nem értek. 1780-ban Horát és Klostát Bécsbe az udvarhoz küldötték, de — dacára a panaszuokra fennnyert ígéreteknek, minden csak a régi maradt. 1782-ben másodsor, 1783-ban harmadszor fordultak meg már Bécsben a követek, sőt Hóra 1783 végén negyedszer is felment, mikor a császár által is kihallgatott. Feljűről sürgettek ugyan ez ügy elintézését, de az a jóakarát a gubernium vétkes huzásán-halasztásán megtrótt. A nép küldötteit most ide, majd oda fásaszták; végre az egész ügyet Hunyadmegye főispánjához tették át, ki azzal bocsátá el a küldötteket, hogy menjenek haza, üljenek vesztig, mert a mit ők akarnak, abból bizony semmi sem lesz. Ez eljárás volt az, mi a jobbágyokat elkésztette, ez az elhintett mag, miből a lázadás kikelt. Az útát rá előkészítette a katonai összeírás, mely arra nézve a legtöbb tényező volt. 1784 július közepétől augusztus közepéig a jobbágyi igát a fegyver felvétele által lerázni akaró 81 falu irta össze magát katonának. Mire az aluszékony megyék és kormányzék felébredt, akkor már napirenden voltak a zavargások, kihágások; és a jobbágyaság már mindenfelé az elkezdendő rablások, gyilkolások s gyújtogatásokról beszélt. Ekkor igaz, hogy megtette intézkedéseit, de azok főleg a katonaság rossz-akaratosasága miatt czélhoz már nem vezettek; a megindult lavina feltartóztatható nem volt többé. A mesztakoni gyűlés és összeesküvés után november 2-án Kuretyen megkezdődött a lázadás véres tragoediája, mely az elnyomott népjog és igazságkereső harca helyett a mi-velletlen félvademberek vadszenvedélyei, papjai s vezetői

a jogrend biztosítéka, azon államban is, hol többen vannak az „osztozunk” legszabadelvűbb theoria hivei; a különbség a hazai jövődől, s az ottani jelenlegi községi állapotok közt csak az, hogy ott kinevezés és választás alkotják azon ellensulyt, melyet nálunk a „virilis szavazat” létesítend; a melyet azonban mi is óhajtunk apasztani, a mint a népnevelés áldásai által az értelmi factorok szaporodni, erősödni fognak; ekkor mind nagyobb tért lehet majd engedni a választási jognak, annál is inkább, mert vannak tényezők úgy az állam, mint a községi életben, melyekkel a befolyás szintugy eggyé forrik, ezt pedig törvénnyel elvenni se lehet, de oda decretálni se, az ily tényező mindig és mindenütt érvényesítette magát, s érvényesítendi ezután is, még akkor is, ha a virilis szavazat aránya ^{1/5}-re szállíthatnák alá, ha t. i. az illetőket nem szállja meg a közügyek mikénti menete iránt a kárhoztatos közöny.

Csak is ez a menthellen magatartás adhatna igazat az ellenzék azon harmadik vádjának, melyszerint a községi ügyeknek együtt intézése nem hogy összesség hozná, de inkább elválasztaná egymástól a különböző társadalmi, értelem és vagyonra egymástól elkülönült osztályokat.

Nincs oly szabadelvű törvény és soha se is fog hozhatni parlament olyat, melynél szabadelvűbbet kigondolni ne lehetne; hanem a practicus államférfiak és böles törvényhozók nem indulnak ki csupán abstract elvekből, hanem a körülményeket is tekintetbe veszik, számolván a létező viszonyokkal; hisz az élet oly gyakran bizonyítja jelen culturállapotaink közt azt, hogy a jogegyenlőség fenéséges eszméje nem foglalja mindig magában mindazon garantiákat, melyek a közkormányzat jóságát biztosítják, az érdekeket megóvják, s így a fejlődést is eszközlik.

Egyik ellenzéki szónok azt kiáltá közbe az előadó beszéde alkalmával: a Deák-part azért áll a virilis szavazat behozatala mellett, mert ez által akar uralkodni; nem akarom ebből kiolvasztani az illetővel, mi it mondott akarata ellen is e meggondolatlan kifakadással, hanem ismétlem az előadó szavait: a Deák-part nem akar uralkodni, csak „jól kormányozni”, ezt pedig leginkább a nép érdekei követelik.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgőnye.

Feladatott Pesten márt. 31. 11 óra 30 p. délelőtt.

Érkezett Kolozsvárra márt. 31. 11 óra 55 p. d. e.

Londonból jelentik: Márczius

29-én virradóra a versaillesi uton a

felkelő nemzetörök a kormányesapa-

tokkal lövéseket váltottak. A kormány

Ducrot, Leflo, Chanzy és Trochuval

a tervet megállapította, melyszerint

Páris ellen tíz nap múlva támadás fog

intéztetni.

tudatlansága és aljassága által a felkeltett fegygyűlölet irtó háborújává torzítottat el.

Mikép folyt le és mint lett elfojtva a lázadás, azt terjedelmesen s élénk színekkel festi előnkbe az író; itt azt mellőzzük egészen, vessünk inkább egy tekintet ama kérdésre, kiket illet a felelősség s mennyiben részes II. József császár e lázadás előidézésében?

A vármegyékre és a k. kormányzékra a jobbágyok panaszaiknak meg nem hallgatása, sérelmeinek orvoslás nélkül hagyása, valamint a lázadás kitörése előtt és alatt tanusított aluszékonyaságuk miatt, menthellenül nagy terhe nehezül a felelősségnek; de leginkább terheli az az erdélyi főhadparancsnokságot, mert ez rendelte el önfegyűleg a katonai összeírást, s mégis midőn a saját könynyelmsége által felidézett zavargások lecsillapítására a fegyveres erő igényeltetett, azt sokáig megtagadta, s midőn megadta, akkor is oly utasításokat adott a katonáknak, melyek követése a lázadókat merényleteik folytatására még felbátorította. Ezen feljűl a katonaság, főleg némely tiszték, mint Schultz, Harp, Richard, Probst s maga a főhadparancsnok Preiss minden eljárása a vétekesség jeleit viseli magán.

II. József császár közvetlenül befolyást nem gyakorolt, sőt a fennebbiek eljárását kárhoztatta, megrótt. Amde gyakorolt befolyást akaratlantul is közvetve intézkedései által. A jobbágyaság állapotának absolut hatalommal czélba vett javítása, el nem érhető vágyakat és izgalmat keltett fel a népben. A nemesség elleni előítéletes szigora s a jobbágyaság iránti philanthropiája, melynek folytán a lázadás előjuttatása s önvédelemre szervezkedett nemesi fölkelést tiltotta, szintén nagy befolyással voltak a láng felkeltésére és szítására. Bár a szándékosság nem terheli, oly hibák ezek, melyek egy böles uralkodó képét is beárnyékolják.

Ennyit a könyvről, mely megérdemli, hogy minél tágasabb körben olvassassék. N. J.

Legújabb táviratok.

Versailles, márt. 27. A nemzetgyűlés a párisi választásokat semmiesnek nyilvánította. — Hivatalosan megértesítik, hogy a Loire departement maireje meggyilkoltatott. Thiers arra kéri a nemzetgyűlést: ne interpellálja a kormányt a párisi lázadással szemben követett politikájára nézve; a kormány épenséggel nem tételez, az nemsokára kielégítő nyilatkozatokat fog tenni. — A párisi esti lapok a versaillesi kormány tarthatatlannak mondják. Már új minisiteri névsor kering. Thiers megmaradna a végrehajtó hatalom fejének, Broglie herceg lenne külügyminisiter, Mac-Mahon hadügyminisiter, Germain pénzügyminisiter és Dufaure igazságügyminisiter.

A kezdeményező bizottság jelentést tesz Blanc indítványáról, a mairek magatartását illetőleg, s az indítvány elejtését ajánlja. — Thiers köszönetet mond a bizottságnak; kéri a nemzetgyűlést, hogy szavazza meg minél előbb a községi választásokat, s visszautasítja azon vádat, mintha a kormány s a nemzetgyűlés meg akarná bukítani a köztársaságot. Thiers határozatlan kohlmanynak mondja azt, mintha ő monarchikus megoldást készítené elő. A bizottsági javaslat elfogadott, ellenben a párisi választások megsemmisítése nem mondatott ki sürgős tárgynak. A rend Lyon- és Toulouseban helyre van állítva, s így a nagy városok fellázítására célzó kísérletek meghiúsultnak mondhatók. A kormány várakozó, de azért nem tételez állást foglal el; megtette az intézkedéseket a rend visszaállítására.

Brüsszel, márt. 28. A választások végleges eredménye Párisban a következő: Blanqui, Pyat és Flourens nyertek többséget. Bismarck és Thiers közt a békeelőzetek módosítása iránt alkudozások folynak.

Páris, márt. 28. A választások akadály nélkül mentek végbe; az eredmény még bizonytalan; 250,000 választó nem szavazott. A párisi „Journal Offic.” jelenti: Páris városa a nemzetgyűléstől oly választási törvényt követel, mely a városi képviselőket a vidéki képviselőktől elne nyomja. A nevezett lap csodálkozik, hogy Aumale herceg Franciaországban tartózkodhatik, a nélkül, hogy valaki megölje.

A „Nouvelle republique” című lap azt tanácsolja a városnak, hogy mondja ki a nemzetgyűlés feloszlását és helyezze annak tagjait vád alá. — Garibaldi fia vonakodnak résztvenni Franciaország belviszályában, egyik sincs Párisban.

Brüsszel, márt. 28. A béke-conferentia tagjai a külügyminisiter fogadta, mire két óra hosszáig folyó előértekezlet tartott. A tárgyalások nemsokára megindulnak.

A „Times”-nek egy párisi sürgönye szerint Páris vasárnap majdnem rendes állapotban volt. 500,000 választó közül csak 200,000-en adták be szavazatukat. Versaillesban 4 parancsnok foglalkozik a csapatok újrászervezésével.

A „Moskovskaja Viedomosti” nem találja alaptalannak azon nézetet, hogy a Párisban lengő piros zászló kitűzésében a berlini politikusoknak is részüik van. A politikai játékok Bismarck most ép oly pontos számítással intézi, milyennel Moltke a hadi műveleteket vezette. Bismarck előtt nem elegendő biztosíték ama csapások sora, melyek eddig Franciaországot érték. Neki teljesen tönkretett Franciaország kell, mert új hódító oleszkvényekre készül. Akár az anarchia, akár a Bonaparték karjaiba fog a szerencsétlen ország vettetni, egyaránt a berlini politika korlátlan rendelkezése alatt álland.

A királyföldi egyetemből.

A márt. 27-ki ülésben felolvastattak a Wittstock és társai által beadott különvélemény a királyföldi municipalis szervezet tárgyában. Váltig ismerjük az ó-szász észjárását, ezért legkisebb szükség sincs a száza-

díkszor felhordott sophismákat ismételni. A különvélemény 7 pontból áll s a benne foglalt álokokra támaszkodva azt hangsúlyozza, hogy ha a többségi, jelenleg már egyetemi munkát fogadtaték el felsőbb helyen, s az léptetnek életbe, nemsokára a „Sachsenland” lényeges helyhatósági jogai adatának fel, hanem a szász nemzet további fennmaradását súlyos veszedelem fenyegetné, sőt a Királyföld népességének jöletét is. Ezzel indokolják Wittstock és társai azt, hogy a részletes vitára meg sem jelentek, mert az egész felelősséget az ifjú szászok vállaira akarják hárítani. Remélik, hogy külön véleményök felküldetik a miniszteriumhoz, mert ők csak az ebben lefektetett alapelvek alapján tartják egy oly municipalis törvény alkotását lehetségesnek, mely a viszonyoknak, s a Királyföld valamennyi lakói nézeteinek, méltányos kívánatainak eleget tegyen, őket megnyugtassa.

Felolvasatott továbbá azon módosítvány, melyet Krausz az elfogadott mun. munkát a 2-ik, Dr. Lé-szay a 64 §§-ait illetőleg nyújtottak be.

Holmi apróságok elintézése után bejelenti az elnök, hogy a fogarasi fiscalis uradalom visszatartását illető tárgyalások bevezetésére kiküldött bizottság jelentését benyújtotta. E jelentés a jövő ülésben kerül napirendre.

Az ülés végén még néhány gazdasági ügy tárgyalatott. A nyilvános ülés beveződve, az elnök bizalmas körbe gyűjtötte egybe az egyetemi tagokat, velők a felett értekezendők: vajlon nem lenne-e czélszerű, a husvétii ünnepek közeledése tekintetéből, az egyetem ülésezeit elnapolni, felfüggeszteni.

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjen.

Előfizetési föltételek 1871-re:

9 hónapra 1871.	apr.—dec.	8 ft.	—	kr.	o. é.
Félévre	apr.—sept.	5 „	50 „	„	„
4 hónapra	apr.—jul.	3 „	80 „	„	„
Évnegyedre	apr.—jun.	3 „	—	„	„
2 hónapra	apr.—maj.	2 „	—	„	„
Egy hóra	aprilis	1 „	—	„	„

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

9 hónapra 1871.	apr.—dec.	1 ft. 10 kr.	o. é.
Félévre	apr.—sept.	—	80 „
4 hónapra	apr.—jul.	—	60 „
Évnegyedre	apr.—jun.	—	40 „
2 hónapra	apr.—maj.	—	30 „
Egy hóra	aprilis	—	20 „

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

Az Eötvös-émlék ügyében az akadémia egy bizottságot küldvén ki, ez oly értelemben terjesztette be jelentését, hogy az akadémia a kivétel részleteinek vezetésére küldjön ki egy tiztagu bizottságot, melyhez az indítványozó Pest városa más tiz taggal csatlakozzék. Lónyay indítványára azonban ez oda módosított, hogy az akadémia küld ki egy tizenkét tagu bizottságot, mely az egész ügyet kezdeményezni fogja. Hozzájuk csatlakoznak a kormánynak, a törvényhozó testületnek és Pest városának küldöttei, és együttesen fogják vezetni az ügyet. Az akadémia nyolcz tagot azonnal meg is választott a bizottságba, a többi négyet az igazgató-tanács fogja kiküldeni. A megválasztottak: Lónyay Menyhért, Deák Ferencz, Csengeri Antal, Hováth Mihály, Pauler Tivadar, Ipolyi Arnold, Henszlmann Imre és Hunfalvy János.

Jókainé, a magyar színművészet díszje, s Jókai, hazánk közkedvességű írója, körünkbe érkeztek. Már az indóháznál tisztelőinknek egész serege várta, s Szász Gerő fogadta meleg szavakkal az író, mire

Jókai megilletődve válaszolt: hangsúlyozta azon kegyeletet, melylyel Erdély iránt viseltetik s viseltetni fog majd akkor is, midőn csak szelleme látogathat be e szép bércek közé. A szính. választm. is képviselése volt e tisztesség tételénél. Legyenek üdvözölve Kolozsvár polgárai által, kik a hazai művészet és irodalom e két kiváló képviselői előtt mélyen meghajolnak — őszinte hódolatuk jeléül.

József főherczeg márt. 29-én reggel több magasrangú honvédtisztrel Kecskekre utazott a hadgyakorlatokra.

Az aut. congressus márt. 29-ki ülésén, midőn a szervezeti javaslat teljes szövegének, úgy mint eddig megállapított, végelfogadása bocsátott szavazat alá: a congressus szabadulni pártja ülvé maradt.

Színházunk pesti t. vendégei Prielle Kornélia asszony, Szigligeti Ede, Szerdahelyi Kálmán, Felek urak és Bogdanovics Krisztina k. a. a tegnapi vonattal megérkeztek, s a színházi ünnepély rendező bizottság küldtsége és számos tisztelőik által szívélyesen fogadtattak. A férfiak barátságos vacsora várta a Biasini szállodában, melyet Salamon jeles népzeneje fűszerezett. A vidám kis társaság r. 2 órakor vált el, hogy pihenni hagyja a nemzet napzásomait, kik a magyar színművészet örömnépét jöttek megünnepelni.

Tisztelt szerkesztő ur, igen kérem ezen jóvedelem kimutatást becses lapjában közzétenni, a rendező bizottmány nevében. A sebesült és károsult francziák javára, mérsékelt felemelt árak mellett, jóvedelmezett a színházi zeneestély: összes jóvedelem 775 frt 20 kr, össz. költség 252 frt 47 kr, maradt tisztán 522 frt 73 kr, mely összeget egyenesen Pestre a francia consulatushoz el is küldött a növegyet. Ajándékok és felül fizetések voltak: gr. Péchy 50 frt, Fredrick Alphonse Wiggis 10 frt, Oscar Louis W. Moore 5 frt, Gábor Antalné 5 frt, egy névtelen 5 fr, Rose Debordes 5 frt, karmester Jacoby 10 frt, Bartha János 1 frt, 1 páholyért Korbuly Bogdán 10 frt, 1 p. Fejér Mártonné 10 frt, 1 p. Romes Lamberger 10 frt, 1 p. titkár Sándor József 10 frt, 2 körszékért Dr. prof. Machiek 10 frt, 1 ksz. báró Bornemisza Leopold 5 frt, 4 zártszékért Bernath Albertné 10 frt, 1 zsz. Andrásowsky Ede 2 frt, 1 zsz. Szemerjai 2 frt, 2 zsz. Czink János 6 frt, 1 zsz. gr. Kornis Gábor 2 frt. Ezen kéréssem után maradok a tisztelt szerkesztő urnak 29-ik márt. 1871-ekelőteztetjé b. Bornemissza Igaaczné.

A v. kép. testület mult szeredai ülésében kellett volna tárgyalni azon kérdést, ha vajlon ellássák-e Kolozsvár utcáit új járdákkal és minő kövekből készülnének azok. E tárgy azonban nem került vita alá, mint-hogy a tanács megbízta városi mérnök Tompát, hogy előbb járjon végére miféle követ lát alkalmasabbnak, s különösen a Bratka és Reév közötti granitot nézze meg. Vajlon nem lehetne a Gyalu és környékén levő granitot felhasználni? Ugy tudjuk, hogy az nagyon alkalmas e czélra s átszállítása sem kerülne sokba.

A színházi ünnepélyre vonatkozó alkalmi füzet melynek címe: „Emlék lapok” a kolozsvári országos nemzeti színház megnyitásának félszázados örömnépére 1871. Kapható este a színházi pénztárnál és az előcsarnokban. Ára 20 kr. o. é.

A „Bajusz” című vígjáték szombati előadása a páros számmak, a „Szigetvári vértanúk” vasárnap a páratalannak jut.

A Grácban készült honvédségi társzekerek megvizsgálására és átvételére a honvédelmi miniszterium részéről Domaniczky min. titkár, Markovich alezredes, Angeli és Novák főhadnagyok küldettek ki. Gráczból a 172 szekér egyenesen szétküldetik az egyes honvéd csapat-alparancsnokságoknak.

Az országos vegyészeti müterem felállí-

tása, mint a „P. N.” hallja, már tegnap fogantatba vételt, s meg is történt a kinevezés az országos művegyész állomásra, ki működését azonnal megkezdendi a bűnvádi eljárások folyamában szükségelt vegyvizsgálatok teljesítésével.

Greguss Ágost a Toldy-ünnepély alkalmára egy füzetet készít, melyben Toldy irodalmi munkásságának könyvészeti képét állítja egybe.

Egy óriás érkezett közelébb Szombathelyre ki majdnem olyan, mint egy falusi torony. A lámpásoknál gyult szivarra s a város legmagasb emberénél leg-alább két fövel magasabb, s e magassághoz illő terjedelemmel bir. Magassága közel jár a 8 lábhoz s fontos-sága három mázsa és 60 font. A nagy férfi 27 éves, neve Drazal, egy kis morva emberkének a fia.

Nemzeti színház. Szombaton, április hó 1-én Ünnepélyes előadás 2 szakaszban. I-ső szakasz: a) „Magyar nemzeti himnusz”, b) „Prolog”, c) „Apotheosis”, 3 képbén. Ezt követi: „Hódolat”. II-ik szakasz: „A bajusz”. Eredeti vígjáték 3 felvonásban.

Kolozsvári piac. Egy pár szép ökör 400 forint. Egy pár közepes ökör 220 forint. Egy pár szép tehén 240 forint. Egy p. közepes tehén 170 ft. Marhahús fontja 22 kr. Borjúhús fontja 18 kr. Egy p. szép disznó 150 forint. Egy p. közepes 78 forint. Egy pár súldómálacsz 30 forint. Disznóhús fontja 24 kr. Szalonna, nyers mázsája 33 forint. Szalonna, száraz mázsája 40 ft. Szalonna, füstölt fontja 48 kr. Fagygyu mázsája 25 1/2 ft. Zsir, közönséges kup. 1 ft. — kr. Hájzsir kup. 1 ft 10 kr. Lúdzsir kup. 1 ft 40 kr. Széna, szekere 20 ft. Szalma, szekere 12 ft. Fa, száraz, hosszú öle 24 ft. Fa, száraz, rövid öle 14 ft. Nyers-fa szekere 5 ft. Egy pár pulyka — ft. Egy p. liba 6 ft — kr. Egy p. kappan — ft — kr. Egy p. csirke 50 kr. 7 tojás 10 kr. Deszka p. 1 ft 20 kr. Zsindely ezere 4 forint.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 30-ról: 5% Metaliques 58.10. 5% Nemzeti kölcsön 68. —. 1860-diki államkölcsön 95. —. Bank-részvény 726. Hitelrészvények 267.60. London 124. 95. Ezüst 122.85. Cs. k. arany 5.85. Napoleondor 9.96.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 76. —. Erdélyi 74. —. Horv.-Slavon 83.50.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

11—40

Titkos betegségeket tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos.

1363—270 3—3 (107)

Pályázat.

A tordai m. kir. sóbányhivatalnál betöltendő a főnöki állomás, melylyel a IX. rangfokozat, évi 1000 frt fizetés, szabdalak vagy ennek hiányában 15% lakpénz, 20 bécsi öl tüzifa járandóság és biztosítékul a 2/3-ának megfelelő összeg letételének kötelezettsége van egybe kötve.

Pályázók szolgálati s minősítvényi táblázattal felszerelt nyomdanyomványaikak szak-képzettségök, számviteli és pénztárkezelési jártasságuk, a sóbányászat és ső-jövedék minden ágában, ugy elméleti mint gyakorlati ismeretök, a hivatalos magyar nyelvben és fogalmazásban gyakorlottságuk hiteles kimutatása mellett f. é. április hó 20-ik napjáig alólirt igazgatóságához előjáróságuk után nyujtsák be.

A m. kir. bányaigazgatóságtól. Kolozsvárt 1871 martius hó 16-án.

Sz. 843—1871. p. (113) 1—3

Hirdetmény.

Hunyadmegye dévai törvényszéke részéről közhírre tételek, hogy a gyulafehérvári r. cath. káptalannak Benediktus Gábor elleni o. é. 2058 frt. és járuléka iránti keresete folytán, ez utób-binak Piskincz községében és határán lefoglalt és becsült fekvőeségei, u. m.: az 1. 154, 155, 174, 348, 359, 467, 700, 216, 720, 756, 759, 771, 783, 1018, 1251, 1275, 1281, 1283, 1302, 1342, 1512, 1792 és 1803 birtokiv helyrajzi számai alatt jelzett 73 hold 332 öl

1-ső, 8 hold 161 öl 2-od és 697 öl nebbirt fekvők iránt tulajdoni vagy más igényt 3-ad osztályu kert és szántóföldeknek, melyek vólnék érvényesíthetni, hogy igénykereseteiket e összes értéke o. é. 4735 frira becsülte, hirdetmény közzétételének utolsó napjától számlálirt törvényszéknél hivatalos órában megtekinthető, s az árverezéskor felolvasandó árverezési föltételek értelmében 1871 év június 6-án az 1-ső és 1871. július 7-én a 2. határidőben, mindig d. e. 10 órakor Piskincz községében a község előjáró házánál, az 1-ső lök egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Kelt Déván Hunyadmegye törvényszékének 1871 március 14-n tartott üléséből.

Moldován György, h. jegyző.

3—3 (108)

Hirdetmény.

A maros-ujvári hajófa raktárban lévő, s alább kimutatott szelvény anyagok eladása végett az ottani m. kir. sóbánya hivatalnál f. év május 1-ső napján délelőtt zárt ajánlatlal egybekötött nyilvános árverés fog tartatni, melyben részt venni felhivatnak mindazok, kik arra a törvények s az országos alkotmány értelmében alkalmasak.

Az árverezésre kijelölt szelvény — anyagok.

megnevezése	hosz-sza	széles-sége	vastag-sága	száma	egyes ára	összes értéke
	öl	hüvelyk	darab	frt	kr	forint
	12	15	3	1000	6	6050
	11	15	2	1000	4	4300
	9	15	2	2000	3	6600
	8	15	2	1000	3	3000
	3 1/2	15	2	4000	1	4600
	2	15	2	3000	70	2100
együtt				12000		26,650

A kikiáltási ár minden deszkaneműre nézve annak fenn kitett összes értéke, melynek 10 százaléka teszi egyszerűen a bánatpénzt.

Az ajánlat tételhetik ugy az egyes, mint az összes deszkákra nézve, és az eladás elfogadható ár mellett szabad kézből is megengedtetik, de fentartatik a kincstárnak azon jog, hogy saját belátása szerint az egyes vagy az összes ajánlatokat, vagy pedig utobbiaknak csak egyes tételeit elfogadhassa.

Ny. Gámán János örökösénél Kolozsvárt.